gemeente SLUIS

1e Bestuursrapportage 2026

Inleiding

Voor u ligt de 1e Bestuursrapportage 2026. In deze rapportage informeren wij u over beleidsmatige en financiële afwijkingen en actuele ontwikkelingen in het lopende begrotingsjaar 2026 die aanleiding kunnen geven tot bijsturing.
De door uw raad vastgestelde begroting, het coalitieakkoord en het bijbehorende addendum vormen hierbij het uitgangspunt. In het derde kwartaal van dit jaar stellen wij de 2e Bestuursrapportage 2026 op. Deze rapportage wordt in november aangeboden, gelijktijdig met de behandeling van de begroting 2027.

In hoofdstuk 1 wordt de stand van zaken toegelicht van de door uw raad vastgestelde speerpunten uit de programmabegroting. Dit hoofdstuk is uitgewerkt op programmaniveau.

De vijf programmateksten zijn overgenomen uit de vastgestelde begroting en vormen daarmee een vast referentiekader. Dit geldt ook voor de eerste twee kolommen: ‘Wat willen we bereiken’ en ‘Wat gaan we daarvoor doen en wanneer’.
Wij rapporteren uitsluitend over thema’s waar sprake is van een afwijking.
Deze afwijkingen zijn opgenomen in de derde kolom. Speerpunten die volgens planning verlopen, worden niet afzonderlijk vermeld.

In hoofdstuk 2 rapporteren wij over de paragraaf projecten.

In hoofdstuk 3 wordt u geïnformeerd over de voortgang van het subsidiebeleid en de verstrekte subsidies.

In hoofdstuk 4 worden financiële afwijkingen groter dan € 50.000 toegelicht.

In hoofdstuk 5 wordt de financiële samenvatting gepresenteerd.

Tot slot wordt in hoofdstuk 6 ingegaan op het weerstandsvermogen en risicomanagement.

Inhoudsopgave

Inleiding 2
1. Stand van zaken speerpunten 4
Programma 1: Duurzaamheid 4
Programma 2: Economie en Arbeidsmarkt 6
Programma 3: Wonen en Voorzieningen 8
Programma 4: Sociaal Domein 10
Programma 5: Bestuur en veiligheid 12
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien 14
2. Projecten 15
3. Subsidies 26
4. Financiële afwijkingen 28
5. Financiële samenvatting 33
6. Weerstandsvermogen 34

1. Stand van zaken speerpunten

Elk programma heeft zijn eigen speerpunten en W-vragen, deze zijn onderdeel van de in november 2024 door uw raad vastgestelde begroting 2026-2029. Per programma worden hierna de speerpunten uitgelicht waar er sprake is van een afwijking of actualisering in relatie tot de W-vragen "Wat willen we bereiken" en "Wat gaan we daarvoor doen en wanneer". De afwijkingen en actualiseringen worden vervolgens in de laatste kolom toegelicht. Wanneer er geen afwijkingen op een speerpunt zijn, is het speerpunt niet opgenomen in deze rapportage en loopt de uitvoering van het speerpunt volgens planning. rekenen op een robuuste reservepositie die goed in balans is met onze risicobeheersing.

Programma 1: Duurzaamheid

Inleiding, de opgave

Onder Duurzaamheid onderscheiden we drie pijlers: energie, klimaat en circulariteit.
De energietransitie, klimaatadaptatie opgave en de overgang naar een circulaire economie zijn de grote opgaven waar we voor staan om de gemeente duurzaam leefbaar te houden voor komende generaties. Het Rijksbeleid is hierin sterk bepalend waarbij het Nederlands Klimaatakkoord op gemeentelijk niveau is door vertaald naar ons gemeentelijk beleidsplan Duurzaamheid Sluis.

Energietransitie

Uitvoering van de energietransitie, de overstap naar duurzame energiebronnen moet plaatsvinden op een manier die past bij de financiële draagkracht van onze inwoners en bedrijven, en bij de schaal van het platteland. De gemeente is hierin realistisch en richt zich vooral op het terugdringen van het gebruik van fossiele brandstoffen in woningen en gebouwen. We zetten onder andere in op energie besparen, isoleren, duurzame opwek, ontwikkeling van het energiesysteem en communicatie.

Klimaatadaptatie

We geven invulling aan de klimaatadaptatiestrategie. Klimaatverandering beïnvloedt de fysieke leefomgeving en de openbare ruimte. We kijken naar het landschap, de waterberging en de inrichting van de openbare ruimte. Om bebouwd gebied klimaatadaptief in te richten, streven we naar label B. Op alle thema's (wateroverlast, droogte, hitte, overstromingen) betekent dit een klimaatrobuuste inrichting van de openbare ruimte. Als dat niet haalbaar is moet het label minimaal één niveau hoger liggen dan het huidige label. Bij projecten in voorbereiding houden we rekening met klimaatadaptieve maatregelen. Er loopt een pilot voor een klimaatadaptieve inrichting in twee wijken. Dat geeft inzicht inde noodzakelijke maatregelen en de kosten per inrichting van het betreffende gebied. Verder willen we een kijk op de toename van de beheers- en onderhoudskosten per discipline.
Deze zijn gereed of worden gereedgemaakt om de gevolgen van hitte, droogte, overstromingen en wateroverlast te beperken. Hierbij combineren we werk met werk.

Circulariteit

Bij een circulaire economie staat het hergebruik van materialen en grondstoffen centraal om zo onze CO2 uitstoot te verminderen. Via het grondstoffengebruik dragen we bij aan de klimaatopgave, de biodiversiteitsopgave, het creëren van een schoon milieu en een veilige en

schone leefomgeving en het bijdragen aan de leveringszekerheid van grondstoffen. In een circulaire economie zijn vrijwel alleen herbruikbare primaire, secundaire en duurzame biobased grondstoffen in omloop. Dit doen we als gemeente Sluis, maar ook zoveel mogelijk in Zeeuws verband.
Naast hergebruik van materialen kijken we of we de vrijgekomen grond dermate kunnen bewerken dat deze is terug te plaatsen als grondverbetering en grondstabilisatie.

Communicatie, participatie en educatie

We ondersteunen, adviseren, stimuleren en ontzorgen onze inwoners en ondernemers als het gaat om de energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit. De doelen zijn gesteld. Wat kunnen inwoners en ondernemers doen om de doelen te bereiken? Waarbij het voor de inwoners vooral om de verduurzaming van de eigen woning gaat. Over wat we aan bijeenkomsten en workshops organiseren en wat wij als gemeente zelf aanpakken communiceren we actief en begrijpelijk. Extern en in de eigen organisatie. Daarvoor gebruiken we een mix aan communicatiemiddelen.

In het beleidsplan staan niet alleen ambities. Hoe we er willen komen is ook omschreven. Die strategie is leidend voor concrete acties en besluitvorming, in onderlinge samenhang gewogen en weggezet in tijd en middelen.

Speerpunten		
1. *Uitvoering van de Energietransitie, waaronder uitvoering Transitievisie Warmte* 2. *Uitvoering van Klimaatadaptatie* 3. *Uitvoering van Circulaire Economie* 4. *Uitvoering geven aan communicatie, participatie en educatie.*		
Wat willen we bereiken:	**Wat gaan we daarvoor doen en wanneer:**	**Afwijkingen 1e Berap**
Energie		
1.A. Energietransitie op een wijze die passend is bij de financiële draagkracht van inwoners en bedrijven.	In 2026 stelt het college van Burgemeester en Wethouders het warmteprogramma vast, hierin worden de uitvoeringsplannen van de transitievisie warmte voor de komende periode herijkt.	Het warmteprogramma is nog actueel, en passend bij de wet- en regelgeving. Er is geen aanleiding om dit nu te wijzigen. Daarom maken we gebruik van de ruimte die het Rijk aanbiedt, om de actualisering één jaar later uit te voeren.

Programma 2: Economie en Arbeidsmarkt

Inleiding, de opgave

We willen onze economische structuur verbreden. Daarnaast worden kansen gezien voor de food industrie. Wij vinden het belangrijk dat gemeente Sluis een aantrekkelijk ondernemersklimaat heeft.

Wat betreft de **arbeidsmarkt** richten we ons op het behouden, en meer nog op het realiseren van een toename, van het arbeidspotentieel. We willen onze jongeren behouden voor de regio. Dat betekent ook dat we het voor hoger opgeleide jongeren aantrekkelijk(er) willen maken om terug te keren. Een belangrijke (rand-)voorwaarde hierbij is de beschikbaarheid van voldoende, betaalbare woningen. De gemeente Sluis heeft op het gebied van de arbeidsmarkt een faciliterende rol. We zoeken hierbij dan ook nadrukkelijk de samenwerking in de regio, met andere overheden (waar het gaat om het wegnemen van wettelijke belemmeringen op de grensoverschrijdende arbeidsmarkt) en het bedrijfsleven.

Wij komen in 2025 met een beleidsplan Economie in de vorm van een **economische agenda**. Deze vertalen we in een uitvoeringsprogramma met speerpunten.

Speerpunten		
1. *Versterken van de economische ontwikkeling door naast toerisme ook andere economische pijlers te versterken en zo de afhankelijkheid van één sector te verkleinen* 2. *Aanpakken van de tekorten op de arbeidsmarkt als gevolg van vergrijzing en ontgroening* 3. *Mobiele en digitale bereikbaarheid*		
Wat willen we bereiken:	**Wat gaan we daarvoor doen en wanneer:**	**Afwijkingen 1e Berap**
1.C. Voldoende aanbod van grond op bedrijventerreinen. We kijken daarbij voornamelijk naar de meest kansrijke locaties.	Het TAM Omgevingsplan zal vóór eind 2025 ter inzage worden gelegd zodat medio 2026 sprake kan zijn van een onherroepelijk Omgevingsplan (mits geen beroep wordt ingesteld). Eind 2026 kan sprake zijn van een bouwrijp gemaakt terrein zodat eind 2026-begin 2027 kan worden overgegaan tot de uitgifte van kavels. De uitgifte van kavels blijft mede afhankelijk van de problematiek inzake de netcongestie en de vraag of elektriciteit kan worden geleverd. Voor het bedrijventerrein Nieuwvliet is de verkoop in 2025 gestart. Op het terrein aan de	Streven is om in de raadscyclus van juni 2026 het TAM Omgevingsplan voor De Vlaschaard IV voor te leggen ter vaststelling. Afronding bouw- en woonrijp maken van het terrein is voorzien in Q1-2027. In aansluiting op het gekozen groeiscenario wordt in 2026 een eerste verkenning gemaakt waar nieuwe bedrijventerreinen in de gemeente gerealiseerd kunnen worden met het oog op de gewenste economische groei en het aantrekken van nieuwe bedrijven.

	Smoutweg Sluis is een ontwikkelaar voornemens om er bedrijfsunits te realiseren.	
Wij komen in 2025 met een beleidsplan Economie in de vorm van een **economische agenda**.		De Economische agenda is door de gemeenteraad vastgesteld op 18 december 2025. De uitvoering (waaronder de groeistrategie) loopt in 2026.

Programma 3: Wonen en Voorzieningen

Inleiding, de opgave

Vraagstukken rondom nieuwbouw, de verbetering van de bestaande woningvoorraad en (het behoud van) voorzieningen bekijken we in onderlinge samenhang. In 2023 is daarvoor het Beleidsplan Wonen vastgesteld.

Om een bijdrage te kunnen leveren aan de verdere economische ontwikkeling van de gemeente, de aantrekkelijkheid voor de arbeidsmarkt te verhogen en de leefbaarheid in onze gemeente verder te verbeteren, is het belangrijk dat de gemeente beschikt over voldoende woningen. Deze woningen dienen daarbij wel te voldoen aan de eisen van deze tijd: verduurzaamd en passend bij de veranderende bevolkingssamenstelling en bij de woonwensen van onze inwoners.

We streven daarbij tevens naar een prettige, groene en veilige woonomgeving, die klimaatbestendig is en voldoende voorzieningen biedt. Voor het behoud van voorzieningen in de verschillende kernen, is het noodzakelijk dat er voldoende gebruikers zijn, om de kwaliteit en betaalbaarheid te garanderen. Voor maatschappelijke voorzieningen geldt verder dat deze bij voorkeur ondersteund worden door het vrijwillige kader uit de verschillende dorpsgemeenschappen.

Ook de bereikbaarheid van deze voorzieningen is een aandachtspunt, mede vanwege de concentratie van voorzieningen, de vergrijzing van onze bevolking en een gewijzigd openbaar vervoersysteem.

Speerpunten		
1. *Nieuwbouw voor permanente bewoning* 2. *Transformatie van de bestaande woningvoorraad* 3. *Behouden van essentiële voorzieningen (zorg/onderwijs) in de gemeente* 4. *Aandacht voor de bereikbaarheid van voorzieningen*		
Wat willen we bereiken:	**Wat gaan we daarvoor doen en wanneer:**	**Afwijkingen 1e Berap**
1. Wonen		
1.A. Evenwichtige groei van de bevolking o.a. door nieuwbouw van woningen voor permanente bewoning die kwalitatief en kwantitatief aansluit op de behoefte, met aandacht voor flexibel en aanpasbaar bouwen, gericht op kansrijke groepen en passend bij de behoefte van de arbeidsmarkt.	Vanuit de evaluatie van het woonbeleid zal de uitvoering van het woonbeleid in 2026 gedeeltelijk worden aangepast. Verder zal er in 2026 meer duidelijkheid komen over de op handen zijnde Wet Versterking Regie Volkshuisvesting.	Eind 2025 is de economische agenda vastgesteld en hierbij is het groeiscenario omarmd. Het streven is om te groeien naar 30.000 inwoners. Dat vergt een toename van het aantal woningen. Vanuit de Wet Regie die op 1-7-2026 zal ingaan, ligt de focus op de bouw van betaalbare woningen.

1.B. Verbeteren van de kwaliteit en beschikbaarheid van de bestaande woningen.	In 2026 zal de daadwerkelijke uitvoering van de pilot van het Volkshuisvestingsfonds starten. In de pilot worden 20 woningen betrokken die worden gerenoveerd en/of levensloopbestendig gemaakt.	In het kader van het verbeteren van de kwaliteit van de bestaande woningvoorraad is het volkshuisvestingsfonds opgestart. Aan de pilot doen 15 woningeigenaren mee. Het streven is om de pilot eind 2026 af te ronden. Beschikbaarheid: Door het toevoegen van nieuwe woningen, komt doorstroming op gang en komen er meer woningen beschikbaar in de bestaande woningvoorraad.
Mobiliteit		**Afwijkingen 1e Berap**
3.A. Integraal beleid op het gebied van mobiliteit.	In 2025 is het gemeentelijk mobiliteitsplan vastgesteld. In 2026 werken we aan de doelstellingen uit het gemeentelijk mobiliteitsplan en wordt het hoofdstuk duurzame mobiliteit, als onderdeel van dit plan uitgewerkt.	In november 2025 bent u met een D brief op de hoogte gesteld over het proces rondom het mobiliteitsplan in relatie tot de economische agenda. Voor de economische agenda is een uitvoeringsplan in voorbereiding waarin mobiliteit en infrastructuur als prioriteit worden gezien. Het college heeft daarin het voorstel gedaan om dit dossier in de nieuwe bestuursperiode op basis van een nieuw coalitie- of raadsprogramma, voortvarend op te pakken en daarbij nadrukkelijk te werken aan integrale beleidsafstemming.

Programma 4: Sociaal Domein

Inleiding, de opgave

Sinds de decentralisaties van 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de ondersteuning en begeleiding van kwetsbare inwoners. De kern van het sociaal domein is de uitvoering van drie wetten: de Participatiewet, de Wet jeugdhulp en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. De uitvoering van deze wetten is echter nauw verbonden met de uitvoering van de Wet passend onderwijs, de Wet inburgering, de Wet schuldhulpverlening, de Wet publieke gezondheid, de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg en de aanpak Personen met verward gedrag. Al deze wetten zijn instrumenten om de ondersteuning van kwetsbare inwoners gestalte te geven. Als we spreken over het sociaal domein, dan bedoelen we dan ook het samenspel tussen alle sectoren die te maken hebben met de sociale kant van het gemeentelijke beleid: zorg, welzijn, onderwijs, gezondheidszorg, opvoeding, inburgering en sociale activering. Het gaat voor de individuele inwoner met zijn noden en behoeften om het samenspel van de gemeenschap en het zorgaanbod van professionals. Vandaar dat we ook inzetten op burgerparticipatie. We dragen bij aan het versterken van (dorps-) gemeenschappen. (Door sociale contacten, mantelzorg, burenbetrokkenheid en andere vormen van steun uit de gemeenschap heeft dat effect op de mate waarop mensen een beroep zullen doen op onze zorgsystemen.)

We streven bij de **dienstverlening aan onze inwoners** naar een ondersteunings- en hulpaanbod dat past bij wat mensen nodig hebben en dat effectief, dichtbij en betaalbaar is. Laagdrempelig en zonder wachtlijsten. Inwoners vragen daarbij om een integrale benadering van hun vraag en het zorg- en ondersteuningsaanbod. Niet alleen geredeneerd vanuit de wettelijke taak en het aanbod van de gemeente, maar vanuit de belevingswereld van inwoners. Inwoners hebben immers ook te maken met het aanbod vanuit zorgaanbieders, huisartsen, onderwijs, kinderopvang en de GGD. We werken daarom intensief samen (o.a. het programma Toekomstige Zorg Zeeuws-Vlaanderen en de Zeeuwse Zorgcoalitie). We kijken hierbij over de grenzen van de afzonderlijke wetten en financieringsstromen heen, maar met oog voor ieders rol, verantwoordelijkheid en mogelijkheden. Van monodisciplinair naar multidisciplinair. De cliënt staat daarbij centraal. Het doel is dat het aanbod complementair is en de aanpak afgestemd.

Naast het bieden van toegang tot zorg en ondersteuning gaan we ook (meer dan voorheen) inzetten op **preventie en ombuigen van zorg**. We doen dit vanuit het gedachtengoed van Positieve Gezondheid. Dit houdt in dat de gezondheid die mensen ervaren niet alleen wordt bepaald door de afwezigheid van ziekte, maar ook door de financiële, mentale en sociaal-maatschappelijke omstandigheden. Inzetten op preventie betekent ook dat de inzet en focus van de gemeente moet verschuiven van zorg naar welzijn (van individueel maatwerk naar collectieve indicatievrije activiteiten).

De toenemende zorgkloof – de vraag naar zorg neemt toe (o.a. door vergrijzing), terwijl het aanbod van zorg afneemt (met name door een tekort aan personeel) – vraagt verder dat we, naast preventie, ook gebruik moeten maken van onze ruimtelijke instrumenten om **wonen, zorg en voorzieningen** dichter bij elkaar te brengen en zo de reisbewegingen van ouderen en professionals te beperken en (sociale) ontmoetingen te stimuleren. En daarmee te werken aan gemeenschapsontwikkeling.

Speerpunten	
1. *Meer preventie door ombuigen van zorg naar welzijn* 2. *Integrale toegang en dienstverlening*	

3. Clusteren van wonen, zorg en voorzieningen *4. Betere grip en sturing op uitgaven*		
Wat willen we bereiken:	**Wat gaan we daarvoor doen en wanneer:**	**Afwijkingen 1e Berap**
1. Preventie en ombuigen van zorg		
1.C. Alle jeugdigen binnen de gemeente Sluis groeien veilig op, krijgen de kansen om hun talenten te ontwikkelen en naar vermogen mee te doen.	Op lokaal niveau is hiervoor in 2025 een pilot gestart. In dit kader onderzoeken we welke voorliggende voorzieningen nodig zijn om jeugdigen effectief te ondersteunen. Dit doen we op basis van beschikbare data en informatie, en in samenwerking met onder andere het onderwijs.	De pilot is succesvol gebleken. Er is daarom besloten de pilot structureel vorm te gaan geven.
1.E. Het bestrijden van energiearmoede.	De looptijd van de SPUK-middelen is verlengd tot en met 2027. In Q4 2025 evalueren we de Regeling Energiebesparing in functie van een eventuele verlening dan wel het aanbieden van alternatieve, aanvullende maatregelen in kader van de aanpak van energiearmoede.	Naar aanleiding van de evaluatie is de oorspronkelijke regeling energiebesparing uitgedoofd. De samenwerking met de Energiebank Sluis wordt voor de komende periode wel voortgezet.
Integrale toegang en dienstverlening		**Afwijkingen 1e Berap**
2.A. De gemeente streeft naar een hulp- en ondersteuningsaanbod dat past bij wat de inwoners nodig hebben. De basisdienstverlening is op orde. Aanvragen worden afgewerkt binnen de wettelijke termijn. De hulpvraag van de inwoner wordt integraal benaderd, vanuit ieders rol, verantwoordelijkheid en bevoegdheid, maar ook vanuit ieders expertise en mogelijkheden. Het aanbod is laagdrempelig, beschikbaar en betaalbaar.	De basis op orde betekent dat onze inwoners adequaat en zo snel als mogelijk gefaciliteerd worden. We benaderen hulpvragen integraal en ondersteunen onze inwoners om hen zo zelfstandig mogelijk deel te laten nemen aan de maatschappij en hen in hun eigen kracht te zetten.	Achterstanden zijn nagenoeg weggewerkt. Bovendien wordt er ingezet op het verbeteren van werkprocessen, waardoor eventuele achterstanden eerder in beeld komen en er adequaat op geanticipeerd kan worden.
Betere grip en sturing op uitgaven		**Afwijkingen 1e Berap**
4.A. Beter inzicht in oorzaken van kostenstijgingen.	Processen zijn in 2025 beschreven. De systemen worden benut, waardoor juiste sturingsinformatie beschikbaar is.	Het proces is in uitvoering en wordt in 2026 afgerond.

Programma 5: Bestuur en veiligheid

Inleiding, de opgave

De gemeente is voor velen de eerste overheid. We zijn letterlijk dichtbij, als het bijvoorbeeld de fysieke leefomgeving betreft of tastbare producten zoals een paspoort. Daarnaast nemen we veel besluiten die inwoners en ondernemers aangaan. In de uitvoering van al onze dienstverlenende taken willen wij klantgericht en betrouwbaar zijn.

Wij staan voor een veilige leefomgeving. Als gemeente vervullen we de regierol om, samen met onze veiligheidspartners en de burgers, te komen tot integraal beleid (en uitvoering daarvan) om dit doel te realiseren. We zoeken actief samenwerking op met partners die ons kunnen helpen bij het bereiken van onze ambities. De Zeeuwse norm weerbare overheid is hiervan een voorbeeld.

Speerpunten		
1. *Een veilige omgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers* 2. *Een weerbare en integere overheid (bestuurlijk en ambtelijk)* 3. *Goede bereikbaarheid van de gemeente, zowel fysiek als digitaal* 4. *De klantvraag staat voorop bij de verdere ontwikkeling van ons dienstverleningsconcept* 5. *Informeren en betrekken van inwoners, ondernemers en bezoekers. Een sterke (bestuurlijke) samenwerking in de regio* 6. *Burgerparticipatie*		
Wat willen we bereiken:	**Wat gaan we daarvoor doen en wanneer:**	**Afwijkingen 1e Berap**
Veiligheid		
1.B. Een weerbare en integere overheid.	Onder de paraplu van de Zeeuwse Norm Weerbare Overheid is Sluis mede trekker van thema 1 Bewustwording bij bestuur en medewerkers en van thema 9 Informatiebeveiliging. Thema 1 richt zich in 2026 op de doorontwikkeling van de Zeeuwsbrede bewustwordingscampagne Thema 9 richt zich op kennisdeling en samenwerking m.b.t. de toepassing AI (kunstmatige intelligentie). Ook richt thema 9 zich op BCM (bedrijfscontinuïteitsmanagement) en de mogelijke samenwerking hierin op Zeeuws niveau.	Op 4 maart 2026 is de geactualiseerde Zeeuwse norm weerbare overheid ondertekend. Deze is aangescherpt op basis van de ervaringen in de afgelopen jaren. Op 30 juni 2026 lichten wij de norm nader aan u toe, als onderdeel van de avond over Veiligheid en Integriteit. Ook in de vernieuwde norm zijn wij mede trekker van de thema's Bewustwording en Informatieveiligheid. Naast de weerbare overheid, is ook maatschappelijke weerbaarheid een onderwerp

		dat actueel is. De veiligheidssituatie om ons heen verandert snel. Hybride dreigingen zoals cyberaanvallen, spionage en sabotage nemen toe. Daarom wordt landelijk ingezet op een weerbare samenleving. In Zeeland werken de 15 overheden hiervoor nauw samen met bedrijven, maatschappelijke instanties en inwoners. In de begroting 2027 zullen wij dit thema als nieuw speerpunt opvoeren. Vooruitlopend daarop ramen wij voor de uitvoering een bedrag van € 30.000 (waaronder bewustwording/opvolging Denk Vooruit, communicatie en inzet capaciteit).

6: Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien

De gemeentelijke uitgaven worden gedekt uit verschillende inkomstenbronnen. Deze zijn te splitsen in specifieke en algemene inkomstenbronnen. De specifieke zijn direct te relateren aan de uitgaven van de programma's en zijn dan ook hierbinnen verantwoord. De inkomstenbronnen en uitgaven die niet direct te relateren zijn aan de programma's (algemene uitkering, lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, deelnemingen enzovoorts) zijn in dit hoofdstuk opgenomen.

Een onderdeel van het programmaplan bestaat uit een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen, een overzicht van de kosten van de overhead, het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting en het bedrag voor onvoorzien.

2. Projecten

Sinds de Begroting 2023 werken we met de paragraaf Projecten. Ook in de bestuursrapportage rapporteren we over de voortgang van projecten. Daarnaast informeren we nog op andere momenten over projecten, zoals tijdens raadsbijeenkomsten, in raadsvoorstellen en in de actualiteitenlijsten.

We onderscheiden drie typen projecten:

- Bestuurlijk majeure projecten: projecten met impact op beleid of bestuurlijke keuzes;
- Organisatie majeure projecten: grotere, organisatiebrede projecten met impact op de bedrijfsvoering;
- Reguliere projecten: kleinschaligere projecten binnen een afdeling.

Over bestuurlijk majeure projecten rapporteren we altijd aan de gemeenteraad. Over organisatie majeure projecten rapporteren we alleen wanneer sprake is van afwijkingen. De reguliere projecten worden niet meegenomen in de rapportages.

We denken na over een nieuwe indeling van de paragraaf Projecten die nog beter aansluit op de onderverdeling van projecten binnen programma's. Hiervoor zou de begroting 2027 het uitgangspunt kunnen vormen.

Bestuurlijk majeure projecten

Naam project/programma	Tekst begroting 2026	Voortgang 1e Berap
Vitaal Oostburg	Op 18 september 2025 heeft de gemeenteraad een besluit genomen over de uitgangspunten die onder de onderwijs- & sportcampus liggen. Daarmee is een belangrijke stap gezet binnen Vitaal Oostburg. Met betrokken sportverenigingen en overige belanghebbenden wordt in 2025 en 2026 een plan gemaakt waarbij sportvoorzieningen waar mogelijk met elkaar integreren en elkaar versterken. Dit komt tot uiting in een nieuw sportpaviljoen en renovatie en uitbreiding van de sportvoorzieningen. Zodra dit plan gereed is, kan dit in voorbereiding worden genomen. Dit vindt naar verwachting zijn beslag in 2026. Voor het voortgezet onderwijs betekent bovengenoemd besluit dat in samenwerking met de school en het Ministerie van OCW wordt bezien of het bestaande gebouw wordt gerenoveerd of dat wordt overgegaan tot nieuwbouw. Die keuze is medebepalend voor de vormgeving van de onderwijs- & sportcampus. Begin 2026 wordt de (Europese) aanbesteding voor het ontwerp van het nieuwe gemeentehuis op de markt gebracht. Dit betekent normaliter dat dit jaar het ontwerptraject wordt afgerond en de voorbereidingen voor de selectie van een uitvoerende partij wordt gestart. In de tussentijd wordt in 2026 overgegaan naar tijdelijke huisvesting.	Op 19 januari heeft u in een opiniërende bijeenkomst de stand van zaken Vitaal besproken. Op 5 februari heeft u als Raad middels een motie “Bevriezen archiefbesluit na vervallen grondruilovereenkomst” besloten tot het tijdelijk opschorten van de werkzaamheden rondom een nieuw gemeentehuis. De deelprojecten sportcampus en gebiedsontwikkeling lopen op schema waarbij verdere uitwerking in 2026 geschiedt. De onderwijshuisvesting van het Zwincollege raakt aan de inzet van kwalitatief goed voorgezet onderwijs nabij. De gesprekken hierover vinden plaats met OCW en het zwincollege.
Masterplan Nieuwvliet	Op 28 mei 2020 stelde de gemeenteraad het Masterplan Nieuwvliet-Bad vast bestaande	Eind 2025 is het deelproject Sint Bavodijk fase 2 opgeleverd. Met

	uit 18 projecten. Het voornaamste doel is om Nieuwvliet-Bad toekomstbestendig te maken waardoor het (be)leefbaarder, veiliger en toegankelijker wordt voor zowel inwoners als toeristen. Inmiddels zijn deze eerste vijf projecten grotendeels afgerond. De oplevering van het deelproject Sint Bavodijk fase twee is voorzien in 2026.	het oog op de actuele ontwikkelingen rondom Vawoz en het doorschuiven van het Mobiliteitsplan naar de volgende bestuursperiode, is ervoor gekozen om een besluit met betrekking tot de uitwerking van het ontwerp voor de Duinboulevard uit te stellen totdat er meer duidelijkheid is over de aanlanding en de mogelijke compensatiemiddelen.
Informatiebeveiliging	De NIS2-richtlijn is op 17 oktober 2024 officieel van kracht geworden binnen de Europese Unie. Echter, de implementatie in Nederland via de Cyberbeveiligingswet (Cbw) is vertraagd. De Cbw treedt – naar verwachting – medio 2026 in werking. De afgelopen twee jaar hebben wij stapsgewijs toegewerkt naar het gaan voldoen aan deze NIS2-richtlijn ter voorbereiding op de Cbw. Dit op basis van het vastgestelde Strategisch Informatiebeveiliging en Privacy beleid. In 2026 staan de volgende stappen op de planning: Eerste helft 2026 is gericht op de oplevering van de projecten ‘Beleid en IB - organisatie’ en het project ‘Veilig Personeel’. De tweede helft van 2026 is gericht op de oplevering van het project ‘Bedrijfscontinuïteitmanagement’, project ‘Technische maatregelen’ en het project ‘Leveranciersmanagement’. Al vijf projecten vallen onder het Projectenprogramma Informatiebeveiliging.	Het programma loopt volgens planning. Naar verwachting treedt de Cyberbeveiligingswet in werking rond 1 juli 2026. Deze wet is de Nederlandse implementatie van de Europese NIS2-richtlijn. Met ons programma hebben wij hierop reeds zo veel mogelijk geanticipeerd. De wetgeving scherpt echter steeds verder aan (waaronder de ISO-certificering). Om daar uitvoering aan te kunnen geven, zijn extra middelen nodig (zie hoofdstuk Financiële afwijkingen).
Havengebied Breskens	Begin 2015 is een intentieovereenkomst	Op 31 maart hebben er informatieve sessies

	ondertekend voor de ontwikkeling van het havengebied tussen gemeente Sluis, provincie Zeeland en projectontwikkelaars Haven Breskens Vastgoed BV, beheermaatschappij Verstraeten BV, Aannemersbedrijf van der Poel BV en de Jachthaven Breskens BV. Dit moment is gemarkeerd als de officiële start van het project. In 2019, na het onherroepelijk worden van het gewijzigde bestemmingsplan, heeft de daadwerkelijke overdracht van de haven plaats gevonden en zijn bouwactiviteiten van de projectontwikkelaars gestart. Dit project bevindt zich nog steeds in de uitvoeringsfase. In 2026 wordt het Viscentrum gerealiseerd, dat inmiddels haar nieuwe naam “de Zaete” draagt. In dit gebouw krijgen ook de KNRM en het Visserijmuseum een eigen plek. De opening hiervan is aan de start van het seizoen voorzien.	plaatsgevonden rondom het openbare gebied. De opening van het viscentrum met daarin het visserijmuseum en de KNRM is voorzien rond de zomer. In een informatiebijeenkomst is de nieuwe raad op 14 april bijgepraat.
Duurzaamheid	Op 19 december 2024 heeft u het integrale beleidsplan duurzaamheid vastgesteld. In 2025 is er een meerjarig uitvoeringsprogramma met bijbehorende begroting uitgewerkt en gestart. Maart 2025 besloot u budget voor de SVN Regeling duurzaam en langer thuis beschikbaar te stellen. In voorjaar besloot u daarnaast om geen medewerking te verlenen aan een principeverzoek met betrekking tot een zonnepark op agrarische grond. In september stelde u het nieuwe subsidiebeleid vast en gaf daarmee de reserve	Het programma Duurzaamheid is eind 2025 afgerond. Hiervoor is decharge verleend, waardoor het programma niet langer wordt opgenomen in de paragraaf projecten.

	duurzaamheid vrij, waarmee regelingen voor de verduurzaming van de particuliere woningvoorraad verder opgepakt kunnen worden. U besloot tevens een deel van het bedrag aan andere subsidiedoelen beschikbaar te stellen. Daarnaast stelde u in diezelfde periode het TAM omgevingsplan voor de uitbreiding van het hoogspanningsstation Oostburg vast. Begin 2026 kunt u de eerste evaluatie, conform de toezegging, van het beleid verwachten.	
Cadzand-Bad Natuurlijk stijlvol	Met de vaststelling van het Ontwikkelingsplan Cadzand-Bad Natuurlijk Stijlvol (2006), Bijlage 10 Ruimtelijke visie en beeldkwaliteit (2010) en de Schilvisie Cadzand-Bad (2011) door de gemeenteraad zijn de kaders vastgelegd voor de ontwikkeling van Cadzand-Bad. Sindsdien wordt er uitvoering gegeven aan deze ambities, om Cadzand-Bad om te vormen tot een stijlvolle badplaats. Vanwege de snelle ontwikkeling van Cadzand-Bad tot een natuurlijk stijlvolle badplaats ontstaat er steeds meer druk op de achter de Boulevard De Wielingen gelegen gebieden in Cadzand-Bad. Dit geldt tevens voor enkele gebieden net buiten de kern. In 2025 is er gestart met de voorbereidingen voor het opstellen van duidelijke visies en kaders voor de verdere ontwikkeling van de badplaats voor de komende tien tot vijftien jaar (tot 2035-2040) en het scheppen van de	De ontwikkelingen, voor zover deze passen binnen de geldende kaders, gaan onverminderd door. Hierdoor wordt de ontwikkeling van de badplaats steeds verder afgerond. Voor een aantal delen van Boulevard De Wielingen zijn ontwerpen gemaakt voor de herinrichting van de openbare ruimte. Deze worden de komende periode technisch uitgewerkt. De daadwerkelijke uitvoering wordt afgestemd op de voortgang van de private projecten. Met het oog op de actuele ontwikkelingen rondom de Wet regie Volkshuisvesting, de introductie van de specifieke richtlijnen voor de huisvesting van arbeidsmigranten en het doorschuiven van het Mobiliteitsplan is er

	randvoorwaarden voor de verdere ontwikkeling van de identiteit van Cadzand-Bad. De afronding wordt eind 2026 voorzien. Door het ontwikkelen en vaststellen van beleidskaders en ontwikkelmogelijkheden voor de gebieden in de kern Cadzand-Bad, waarvoor op dit moment (nog) geen (nieuw) beleid is vastgesteld. En daarnaast het evalueren en indien wenselijk herijken van de huidige beleidskaders, zoals De Schilvisie Cadzand-Bad en Bijlage 10.	besloten om de herijking van de huidige beleidskaders voor Cadzand Bad verder vorm te geven nadat er meer duidelijkheid is over deze ontwikkelingen. Dit zal naar verwachting vanaf medio 2026 zijn.
Begraafplaatsen	Op 29 april 2021 heeft de gemeenteraad het uitvoeringsplan begraafplaatsen 2021-2036 vastgesteld. Het uitvoeringsplan ziet toe op het gefaseerd uitvoeren van een optimalisatieslag qua onderhoud en uitstraling op alle zestien begraafplaatsen. Het Uitvoeringsplan is ingedeeld per begraafplaats zodat een goed beeld ontstaat van de optimalisatieslag per begraafplaats en waarbij het onderhoud is gekoppeld aan de actualisatie van de begraafplaatsen administratie. Het project begraafplaatsen is erop gericht om het uitvoeringsplan te implementeren.	Er wordt uitvoering gegeven aan het begraafplaatsenbeleid. Het rapport voor monumentale graven is inmiddels gereed en het digitaliseren van de kaarten van de begraafplaatsen loopt.
Subsidies	Deel 1 van het project Subsidies is afgerond. Uw raad heeft hierover, met het vaststellen van een nieuw subsidiekader, in september 2025 een besluit genomen. Fase 2 van het project is opgestart; de implementatiefase. Afronding is voorzien eind 2026. Vanaf nu treft u in de programmabegroting een aparte paragraaf aan met de	In de implementatiefase wordt gewerkt aan het opstellen van de subsidieboeken per programma. Zoals aangegeven is het voorstel u periodiek bij onze P&C cyclus te informeren over verleende en nog beschikbare middelen. U ontvangt dit

	uitgewerkte plafonds van de 4 subsidieprogramma's.	van ons op programmaniveau.
Sport	Op 23 september 2021 heeft de raad de Sportnota gemeente Sluis 2021-2025 vastgesteld. Naast een aantal investeringen in de sportinfrastructuur zijn in deze sportnota de ambities opgenomen waaraan we als gemeente de komende jaren willen werken. Het project is erop gericht om de uitvoering te implementeren. Dit staat gepland vanaf 2025. We zijn gestart met het schrijven van het nieuwe sportaccommodatiebeleid en de nieuwe sportnota.	Het project is afgerond en als speerpunt opgenomen in de programmabegroting. Het project is uiteengevallen in het sportaccommodatiebeleid, sportbeleid en de sportcampus en wordt niet langer opgenomen in de rapportages.
(Burger) participatie	Naar aanleiding van de recente wijziging van de bestuurlijke jaaragenda, staat de bestuursopdracht inwonerparticipatie ter besluitvorming geagendeerd in september 2026.	Dit project is inmiddels afgerond en komt via de BOB-structuur naar de raad.
Omgevingsvisie	De omgevingsvisie zal een ruimtelijke doorvertaling zijn van recent vastgesteld beleid op verschillende beleidsterreinen en nadrukkelijk rekening houden met het gekozen groeiscenario vanuit de Economische Agenda. Ook zal de koppeling met het NPVR en Zeeland2050 gelegd worden.	December 2025 heeft het college ingestemd met het plan van aanpak om te komen tot een gemeentelijke omgevingsvisie. Hierbij zal het concept in de commissie van juni worden voorgelegd voor inspraak en na de zienswijzenbeantwoording zal het in november aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd. Hiermee voldoen we aan de wettelijke vereiste dat elke gemeente een omgevingsvisie vastgesteld moet hebben uiterlijk 1 januari 2027.

MFC IJzendijke	MFC IJzendijke heeft in december de status gekregen voor een definitieve locatiekeuze en is opgenomen als project.	Met het vaststellen van de locatie zijn de kapitaallasten structureel verhoogd naar € 600.000 per jaar. Deze stijging is het gevolg van prijsontwikkelingen in de bouwkosten en inflatie. In dit bedrag zijn tevens de kosten voor de inrichting van de buitenruimte meegenomen.

Organisatie majeure projecten

Naam project	Toelichting	
Modernisering bestuurlijk elektronisch verkeer	De inwerkingtreding van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) vindt plaats op 1 januari 2026. De e-formulierenoplossing in combinatie met de nieuwe website is hier een belangrijk onderdeel van en wordt eind 2025 gerealiseerd. De verplichting om notificaties te versturen vanuit een berichtenbox/ MijnGemeente omgeving treedt 1 januari 2027 in werking en de implementatie daarvan zal in 2026 plaatsvinden.	De e-formulierenoplossing is in combinatie met de nieuwe website opgeleverd in december 2025. Vanaf 2026 vinden voorbereidingen plaats voor implementatie van de berichtenbox/Mijngemeente omgeving.
Toekomstbestendig informatiebeheer	In 2025 hebben we aan de Provincie een verbeterplan aangeboden op het gebied van archief- en informatiebeheer. Dit plan	Op 5 februari 2026 nam uw raad het besluit om de uitvoering van het raadsbesluit Archief van 22 mei 2025 te bevriezen in afwachting van het nieuwe

	sluit aan bij de college- en raadsbesluiten over de toekomst van het archief en omvat het onderbrengen van het beheer en toezicht bij het Zeeuws Archief, het aanwijzen van het Zeeuws Archief als archivaris en archiefbewaarplaats plus de aansluiting op het Zeeuws e-Depot. Op 3 juli 2025 bent u geïnformeerd over onze plannen om het informatie- en archiefbeheer te verbeteren en hoe we dat willen doen. De focus ligt op het verbeteren van het beheer en de toegankelijkheid van onze papieren archieven maar ook wordt ingezet op de kwaliteitsverbetering van ons digitaal informatie- en archiefbeheer.	coalitieakkoord en richting voor het vervolg. Parallel hieraan hebben wij de Provincie Zeeland geïnformeerd dat het Verbeterplan dat ons is opgelegd niet langer uitvoerbaar is.
Project en Portfoliomanagement	In 2026 bouwen we project- en portfoliomanagement nog verder uit om te komen tot een projectorganisatie. We continueren de trainingen projectmatig werken. Daarnaast verfijnen we onze methodieken. Verder streven we naar een uniforme, efficiënte manier van projectmatig werken.	Het project- en portfoliomanagement is in het eerste kwartaal van 2026 afgerond. Het projectenbureau is daarbij als groeimodel van start gegaan, waarmee decharge voor het project is verleend.
Digitalisering bouwarchief	De gemeenteraad besloot op 27 maart 2025 het bouwarchief van de gemeente te digitaliseren en digitaal te gaan ontsluiten. Doel is meer efficiënte en eenvoudige raadpleging door belanghebbenden en eigen organisatie via de digitale omgeving van het Zeeuws Archief.	Conform uw besluit van 27 maart 2025 startten wij een project voor digitalisering van het bouwarchief en opname in het Zeeuws e-Depot. Op 22 oktober 2025 maakten we daarover afspraken met het Zeeuws Archief. Op 5 februari 2026 nam uw raad het besluit om de uitvoering van het raadsbesluit Archief van 22 mei 2025 te bevriezen. Op grond hiervan gaf onze projectpartner

		Zeeuws Archief aan de impact van dit nieuwe besluit te willen bestuderen. Inmiddels heeft het Zeeuws Archief laten weten dat dit project kan blijven doorgaan.
Verhuizing naar het Zeeuws archief	De gemeenteraad van de gemeente Sluis besloot op 22 mei 2025 tot de verhuizing van het blijvend te bewaren papieren archief naar het Zeeuws Archief, evenals voor het beheer en het toezicht op de archieven. Ook de uitvoering van het amendement wordt uitgevoerd wat betreft de digitalisering van Het Vrije van Sluis, de digitalisering van notulen en stadsrekeningen vóór 1800 en het maken van duplicaten van waardevolle archiefstukken (zoals reproducties en beeldmateriaal). Deze taken worden uitgevoerd in nauwe samenwerking met de Heemkundige Kring en lokale musea.	Op 5 februari 2026 nam uw raad het besluit om de uitvoering van het raadsbesluit Archief van 22 mei 2025 te bevriezen in afwachting van het nieuwe coalitieakkoord en richting voor het vervolg. De effecten van dit besluit in relatie tot eerder genomen besluiten worden tegen het licht gehouden. Naar aanleiding van uw eerdere besluit besloten wij om het Zeeuws Archief aan te wijzen als Archivaris en Archiefbewaarplaats en op 22 oktober 2025 werd de bijbehorende dienstverleningsovereenkomst gesloten.
Nieuwbouw gemeente werkplaats		Eind december 2025 nam uw raad het besluit om een nieuwe gemeentelijke werkplaats te bouwen op het bedrijventerrein Stampershoek te Oostburg. Het besluit is genomen op basis van het programma van eisen en de kostenraming. In het eerste kwartaal zijn de voorbereidingen gestart, met een verwachte oplevering eind 2028.

Sluis Opgeschut		De projecten uit Sluis Opgeschut zijn uitgevoerd, of momenteel in uitvoering. Daarnaast is er in gemeenteland de afgelopen jaren veel veranderd. We vinden het belangrijk dat onze organisatie hierop goed blijft aansluiten. Deze zaken samen maakten dat in 2025 een herijking van Sluis Opgeschut heeft plaatsgehad. Dit heeft geresulteerd in een nieuwe Organisatievisie. Het project Sluis Opgeschut is hiermee afgerond.

3. Subsidies

Bij het vaststellen van de begroting heeft u de subsidieplafonds per programma vastgesteld. Afgesproken is dat u periodiek wordt geïnformeerd over de subsidiebudgetten. In onderstaande tabel zijn de tot nu toe gerealiseerde uitgaven afgezet tegen de beschikbare budgetten. De uitgaven blijven binnen de vastgestelde budgetten. Binnen enkele programma's is nog relatief veel ruimte beschikbaar, met name door incidentele middelen in 2026. Met uw raad is afgesproken dat niet-bestede incidentele middelen worden overgeheveld naar 2027.

Stand per 20 april

Programma 1	**Duurzaam wonen en leven**	**Subsidieplafond**	**Uitgegeven**	**Beschikbaar**
1	Volkshuisvestingfonds	892	0	892
2	Isolatieprogramma	2.371	273	2.098
3	Energiearmoede	150	0	150
4	Duurzaamheid	25	0	25
5	Mobiliteit	0	0	0
	Totaal	**3.438**	**273**	**3.165**
Programma 2	**Economische groei**	**Subsidieplafond**	**Uitgegeven**	**Beschikbaar**
1	Stimuleringsmaatregelen	364	23	341
2	Promotie/Recreatie en Toerisme	186	23	163
	Totaal	**550**	**46**	**504**
Programma 3	**Gemeentelijke voorzieningen**	**Subsidieplafond**	**Uitgegeven**	**Beschikbaar**
1	Sportstimulering	120	28	92
2	Onderwijs en Kinderopvang	2.100	1.450	650
3	Cultuurparticipatie	410	217	193
4	Erfgoed	115	0	115
5	Verordening Molens en Kerken	83	21	62
6	Sportaccommodaties	329	269	60
7	Zwembad Aardenburg	69	62	7
8	Cultuureducatie	257	254	3
9	Ledeltheater	250	250	0
10	Musea	500	500	0
11	Omroepstichting	65	64	1
12	Bibliotheek	652	527	125
13	Dorpshuizen	100	37	63
	Totaal	**5.050**	**3.679**	**1.371**

Programma 4	Sociaal Domein	Subsidieplafond	Uitgegeven	Beschikbaar
1	Sociale Basis	345	106	239
2	Bestaanszekerheid	85	5	80
3	Volksgezondheid en Zorg	313	93	220
	Totaal	**743**	**204**	**539**
Samenvatting	**Programma**	**Subsidieplafond**	**Uitgegeven**	**Beschikbaar**
Programma 1	Duurzaam wonen en leven	3.438	273	3.165
Programma 2	Economische groei	550	46	504
Programma 3	Gemeentelijke voorzieningen	5.050	3.679	1.371
Programma 4	Sociaal Domein	743	204	539
Totaal		**9.781**	**4.202**	**5.579**

4. Financiële afwijkingen

In deze paragraaf wordt, conform de rapportagegrens uit de financiële verordening, ingegaan op financiële afwijkingen groter dan € 50.000. Daarnaast wordt in alle gevallen een toelichting gegeven op bijstellingen van investeringskredieten, mutaties in de reserves en de inzet van stelposten. Bij alle onderwerpen is met een *i* of *s* aangegeven of sprake is van een incidentele of structurele bijstelling.

Financiële afwijkingen groter dan € 50.000

Belastingopbrengsten (bijstellingen voorgaande jaren) - *(i)*
Na de definitieve belastingverantwoording over het afgesloten boekjaar (zoals verwerkt in onze jaarrekening 2025) vinden er in 2026 altijd nog mutaties plaats die deels betrekking hebben op voorgaande jaren. In onderstaande tabel zijn de effecten hiervan in beeld gebracht.

Soort	Bedrag
Onroerende zaakbelasting	€ 18.368
Afvalstoffenheffing	- € 42.671
Rioolrechten	- € 46.986
Forensenbelasting	- € 280.105
Reclamebelasting	€ 1.364
Hondenbelasting	- € 261
Precariobelasting	- € 4.164
Totaal	**€ 354.454**

Per saldo worden de belastingopbrengsten 2025 met circa € 355.000 naar beneden bijgesteld, waarvan het merendeel het gevolg is van verminderingen op de forensenbelasting. Met name de controle op het 90-dagen criterium ligt hieraan ten grondslag. Deze kan pas plaatsvinden na afloop van het belastingjaar als alle gegevens beschikbaar zijn. Mede op basis van voorgaande jaren lijkt hier vooralsnog sprake van een incidenteel effect, maar we monitoren of dit mogelijk structureel wordt.
De bijstellingen van rioolheffing en afvalstoffenheffing worden verrekend met de voorzieningen en werken dus niet door in het begrotingssaldo. Het effect blijft daardoor beperkt tot € 265.000.

Bijdrage Regionaal Bureau Leerlingzaken - *(s)*
Vanaf 2026 stijgt de bijdrage van de gemeente Sluis aan het Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL) structureel. Sluis werkt hierin samen met de gemeenten Terneuzen en Hulst; het RBL is organisatorisch ondergebracht bij Terneuzen en voert de wettelijke taken uit op het gebied van leerplicht, voortijdig schoolverlaten (RMC) en leerlingenvervoer. De stijging van de bijdrage volgt op de uitbreiding van de doelgroep tot 27 jaar door de wet *Van School naar Duurzaam Werk*, hogere personeels- en uitvoeringskosten en uitbreiding van de formatie om aan de wettelijke taken te blijven voldoen. Dit leidt tot een tekort van € 41.000 in 2026, oplopend tot € 56.000 structureel in 2030. Dit tekort wordt ten laste gebracht van het begrotingssaldo.

Bedrijfsafval - *(s)*
Bij het opstellen van de begroting 2026 is gebleken dat de uitgaven voor de verwerking van bedrijfsafval, inclusief groenafval uit sloten, abusievelijk niet zijn meegenomen. In de 1e

Bestuursrapportage 2025 is dit budget op basis van realisatiecijfers uit voorgaande jaren nog structureel verhoogd met € 75.000, mede als gevolg van de werking van de DVO Groen. Aangezien deze uitgaven onverminderd doorlopen, worden de lasten in de 1e Bestuursrapportage 2026 opnieuw structureel opgenomen. Het gaat om een bedrag van € 196.000 in 2026, oplopend tot € 208.000 in 2030.

Opvang ontheemden Oekraïne - *(i)*
In het kader van de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne heeft de gemeente Sluis in totaal een bedrag van circa € 4,3 miljoen aan specifieke uitkering toegekend gekregen. Deze regeling voorziet in een normbedrag per gerealiseerd opvangbed per dag.
In 2026 bedraagt dit normbedrag € 44,00 per dag per bed.
De uitvoeringskosten van de opvang zijn in beeld gebracht en verwerkt in de gemeentelijke begroting. Het resterende bedrag, circa € 2,2 miljoen komt ten gunste van het begrotingssaldo.

Deze laatste betreft het deel van de specifieke uitkering dat niet direct benodigd is voor investeringen of operationele kosten en vormt daarmee een incidenteel voordeel in de begroting.

Jeugdhulp - *(s)*
In de begroting 2026 is voor jeugdzorg een budget opgenomen van € 10,2 miljoen. Op basis van de meest recente prognose van Inkoop Jeugdhulp Zeeland (IJZ) wordt verwacht dat de lasten lager uitvallen (circa € 8,1 miljoen).

Deze daling is met name het gevolg van de ingezette beheersmaatregelen en de resultaten van de pilot binnen de jeugdhulp. Door gerichtere inzet op passende zorg, betere monitoring en intensievere samenwerking is meer grip ontstaan op de kosten, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van zorg.

Voorgesteld wordt om het budget voor 2026 en 2027 naar beneden bij te stellen met circa € 600.000.

Hoewel de huidige prognose een groter voordeel laat zien (circa € 2,1 miljoen), wordt niet het volledige verschil bijgesteld. Jeugdzorg is een open-einde regeling en een prognose in het voorjaar biedt nog onvoldoende zekerheid om het volledige voordeel structureel te verwerken. Om financiële tegenvallers later in het jaar te voorkomen, is gekozen voor een voorzichtige bijstelling.

Vanaf 2028 wordt vooralsnog geen bijstelling gehanteerd vanwege de nieuwe aanbesteding. De huidige overeenkomsten lopen tot en met 2027. Voor de periode 2026–2027 is sprake van een tijdelijke aanbesteding, waarbij grotendeels wordt voortgebouwd op de bestaande afspraken. Vanaf 2028 wordt een nieuwe aanbesteding doorgevoerd, gericht op een herinrichting van het jeugdhulplandschap, in lijn met de Hervormingsagenda Jeugd en de regionale visie. Deze herinrichting kan gevolgen hebben voor tarieven, toegang en het zorgaanbod. De financiële effecten hiervan zijn nog onzeker en kunnen leiden tot hogere kosten. Om die reden is vanaf 2028 bewust nog geen bijstelling opgenomen.

Een deel van de vrijvallende middelen wordt ingezet voor het structureel borgen van de pilot binnen de jeugdhulp. Hiervoor is in 2026 € 60.000 benodigd en vanaf 2027 € 180.000 (jaarlijks geïndexeerd)

Na deze inzet resteert het volgende voordeel dat wordt toegevoegd aan het begrotingssaldo:

- 2026: € 554.000
- 2027: € 434.000

Meerjaren onderhoudsplan (MJOP) - *(l)*
Het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP), vastgesteld door de raad in 2024, bepaalt dat niet-bestede onderhoudsbudgetten worden toegevoegd aan de Reserve Onderhoud Gebouwen. Conform deze afspraak zijn de niet-bestede middelen uit 2024 en 2025 aan deze reserve toegevoegd.

Voor 2026 wordt een inhaalslag voorzien, waarbij het uitgestelde onderhoud alsnog wordt uitgevoerd. Hiervoor wordt een bedrag van ongeveer € 2,7 miljoen onttrokken aan de Reserve Onderhoud Gebouwen en circa € 46.000 uit de voorziening rioolheffing. Deze middelen worden toegevoegd aan de begroting 2026. Deze onttrekking betreft een mutatie binnen de reserve en heeft daarmee geen gevolgen voor het begrotingssaldo.
De resterende middelen in de reserve blijven beschikbaar voor toekomstige onderhoudsopgaven, waaronder de verdere uitwerking van lopende vastgoedontwikkelingen en de verduurzamingsopgave (ENG), waaraan het gemeentelijk vastgoed richting 2040 dient te voldoen.

Tijdelijke huisvesting (Antoniusziekenhuis/ZorgSaam) - *(s)*
Eind 2025 is besloten om de samenwerking met ZorgSaam in het kader van Vitaal Oostburg (SOK en GROK) te beëindigen. Hiermee is het oorspronkelijke scenario voor tijdelijke huisvesting van de gemeentelijke organisatie in het Antoniusziekenhuis komen te vervallen.

De eerder door uw raad beschikbaar gestelde middelen – zowel exploitatiebudgetten als investeringskredieten – zijn gebaseerd op dit scenario van tijdelijke huisvesting binnen het Antoniusziekenhuis in samenwerking met ZorgSaam. Nu dit scenario geen doorgang meer vindt, zijn deze budgetten niet langer van toepassing en is bijstelling noodzakelijk.

Vooruitlopend op verdere besluitvorming over de toekomstige huisvesting van de gemeentelijke organisatie wordt voorgesteld om:
- de in de exploitatie opgenomen budgetten voor de tijdelijke huisvesting in het Antoniusziekenhuis (ZorgSaam-scenario) terug te draaien en in lijn te brengen met de actuele situatie;
- de hiermee samenhangende financiële effecten te verwerken in deze 1e Bestuursrapportage.

De investeringskredieten die door uw raad beschikbaar zijn gesteld voor de tijdelijke huisvesting in het Antoniusziekenhuis worden betrokken bij de vaststelling van de jaarstukken 2025, waarin ook de restantkredieten worden meegenomen. Daarbij zal worden voorgesteld deze kredieten te laten vervallen, aangezien uitvoering van dit specifieke huisvestingsscenario niet meer aan de orde is.

Daarnaast wordt de eerder gevormde bestemmingsreserve tijdelijke huisvesting van € 2.366.000, die eveneens volledig was gekoppeld aan het scenario tijdelijke huisvesting in het Antoniusziekenhuis in het kader van ZorgSaam/Vitaal Oostburg, herzien. Nu dit scenario niet wordt uitgevoerd, vervalt de grondslag voor deze reserve.
Voorgesteld wordt om de bestemmingsreserve tijdelijke huisvesting volledig vrij te laten vallen en het resterende saldo van € 2.366.000 toe te voegen aan de algemene reserve.

Met deze aanpassingen worden de financiële middelen volledig in lijn gebracht met het vervallen van het specifieke scenario tijdelijke huisvesting in het Antoniusziekenhuis binnen het programma Vitaal Oostburg.

Rentebaten - *(i)*
Voor 2026 wordt verwacht dat de rentebaten hoger zijn dan de rentelasten, waardoor per saldo sprake is van een rentevoordeel.
In deze Bestuursrapportage wordt voorgesteld om de rentebaten en rentelasten in evenwicht te brengen. Dit leidt tot een totaal (rente)voordeel van € 474.000. Hiervan wordt € 172.000 toegevoegd aan de voorziening rioolheffing, € 6.000 aan de voorziening afvalstoffenheffing en € 6.000 toegerekend aan de grondexploitatie (GREX). Het resterende bedrag van € 290.000 komt ten gunste van het begrotingssaldo.

Cultuur-en Erfgoedbeleid - *(i/s)*
Het Cultuur- en erfgoedbeleid gemeente Sluis 2026-2032 is in de raadsvergadering van 25 juni jl. behandelt en bevat financiële consequenties.
Samengevat betreft het de volgende onderdelen:

Maatregel	Structureel / incidenteel	Bedrag (x 1.000)	Jaar
Pilot cultuurcoach	Eenmalig voor pilot van 2 jaar, met indien gewenst structurele voortzetting	100	2027/2028
Opstellen Ontwikkelprogramma Erfgoed	Eenmalig	50	2028
Mogelijkheid tot uitvoering van pilot omtrent uitvoering kerkenvisie	Eenmalig	40	2026
Plan gemeentelijk erfgoed	Eenmalig	40	2027
Subsidies (onderdeel plafonds kadernota)	Structureel en incidenteel	PM	

BOSA-subsidieregeling - *(i/s)*
Coöperatie BOSS verzorgt het beheer en onderhoud van diverse sportaccommodaties in de gemeente Sluis. Conform de overeenkomst maken zij gebruik van de Stimulering bouw en onderhoud van sportaccommodaties (BOSA) subsidieregeling die door de overheid per 1 januari 2019 in het leven is geroepen.
In deze overeenkomst is ook opgenomen dat als BTW-belaste kosten niet via de BOSA-subsidieregeling terugbetaald worden de gemeente zorgt voor compensatie van het financieel nadeel. Op de BOSA-subsidieregeling is de afgelopen jaar flink bezuinigd door het kabinet waarbij is gebleken dat vanaf de tweede helft van 2024 Coöperatie BOSS geen BOSA-subsidie meer ontvangen heeft, en ook voor de komende jaren is de verwachting dat Coöperatie BOSS hier geen aanspraak op kan maken. Zodoende zal in 2026 een inhaalslag gedaan worden om dit voor 2024 tot en met 2026 te compenseren aan Coöperatie BOSS en voor de komende jaren zullen we dit structureel begroten. In 2026 zal hiervoor een bedrag van € 130.000, en vanaf 2027 structureel een bedrag van € 52.000, ten laste van het begrotingssaldo worden gebracht.

Informatiebeveiliging - *(i)*
De Cyberbeveiligingswet treedt naar verwachting in werking rond 1 juli 2026. Deze wet is de Nederlandse implementatie van de Europese NIS2-richtlijn. Met het programma Informatiebeveiliging hebben wij hierop zo veel mogelijk geanticipeerd. De wetgeving scherpt

echter steeds verder aan. De ISO-certificering is daarvan een voorbeeld. Om aan dit alles uitvoering aan te kunnen geven, is er in 2026 € 309.000 extra nodig. Hiervan is € 239.000 te dekken uit bestaande budgetten. Het restant van € 70.000 komt ten laste van het begrotingssaldo. Voor 2027 is € 125.000 nodig, waarvan € 70.000 uit bestaande budgetten, € 25.000 uit de reserve Bedrijfsvoering en € 30.000 uit het begrotingssaldo.

ZEH-dividend - *(i)*
Op 10 juni is in het AVA van ZEH het dividendbesluit vastgesteld. De uitkering in 2026 bedraagt € 148 miljoen. Op basis van ons aandeel (3,253%) betekent dit een dividend van € 4.814.440. In onze begroting is al een bedrag van € 2.439.000 als structureel dekkingsmiddel opgenomen, waardoor er in 2026 een voordeel ontstaat van € 2.375.440.

Overige afwijkingen (< € 50.000)

Uitbreiding standplaatsen woonwagenterrein Schoondijke - *(s)*
Eerder is er een investeringskrediet beschikbaar gesteld voor de realisatie van extra standplaatsen op het woonwagenterrein in Schoondijke. Dit krediet blijkt inmiddels niet toereikend; er is sprake van een tekort van circa € 30.000 als gevolg van hogere uitvoeringskosten. Voorgesteld wordt het krediet met dit bedrag te verhogen. De bijbehorende kapitaallasten van € 2.100 worden gedekt binnen de bestaande budgetten voor woonwagenzorg. In totaal is er hiermee voor het uitbreiden van de extra standplaatsen een investeringskrediet beschikbaar gesteld van € 210.000.

Overige afwijkingen – *(s)*
Er zijn diverse afwijkingen verwerkt met een impact van < € 50.000 op het begrotingssaldo. Voor 2026 betreft het een bedrag van € 131.000 negatief. Voor de jaren 2027 en verder gaat dit om een bedrag van respectievelijk € 193.000, € 168.000, € 140.000 en € 118.000 negatief. Conform de financiële verordening worden deze hier verder niet toegelicht.

5. Financiële samenvatting

In onderstaande tabel is een samenvatting gemaakt van de financiële afwijkingen in deze Bestuursrapportage die van invloed zijn op het begrotingssaldo. Indien de afwijking budgettair neutraal is, is het bedrag € 0.

Onderwerp (bedragen x € 1.000) (-/- = afname saldo; + = toename saldo)	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Belastingopbrengsten	-265				
Bijdrage Regionaal Bureau Leerlingzaken	-41	-46	-49	-53	-56
Bedrijfsafval	-196	-199	-202	-205	-208
Opvang Ontheemden Oekraïne	2.200				
Jeugdzorg	554	434			
Rentebaten	290				
Cultuur- en erfgoedbeleid	-40	-150	-150		
BOSA-subsidieregeling	-130	-52	-52	-52	-52
Informatiebeveiliging	-70	-30			
ZEH-dividend	2.375				
Overige afwijkingen (< € 50.000)	-131	-193	-168	-140	-118
Totaal	**4.546**	**-236**	**-621**	**-450**	**-434**

De 1e Bestuursrapportage 2026 leidt tot een totaalbedrag aan afwijkingen in 2026 van € 4.546.000 positief.

Voor de daarop volgende jaren heeft de 1e Bestuursrapportage 2026 een negatief effect. Deze wordt meegenomen in de bijstelling van het meerjarenperspectief in de Kadernota 2027-2030.

6. Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de gemeente is het vermogen om incidentele financiële risico's op te kunnen vangen en daarmee de gemeentelijke structurele taken te kunnen voortzetten. We bepalen het weerstandsvermogen door de relatie te leggen tussen de weerstandscapaciteit (de middelen die beschikbaar zijn om niet begrote kosten te dekken) en de risico's die we als gemeente lopen en waarvoor op onze balans geen voorzieningen zijn getroffen. Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de gemeentelijke begroting is. De conclusie betreffende het weerstandsvermogen van de gemeente Sluis is dat er voldoende vermogen is om de risico's af te dekken.

Risicomanagement

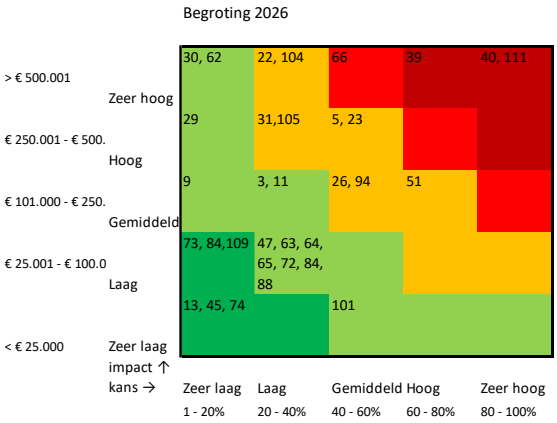
Onze gemeente heeft te maken met onder andere toenemende complexiteit en nieuwe taken zoals nieuwe wetgeving vanuit het Rijk maar ook de (grote) projecten die de gemeente wenst uit te voeren. Dit vraagt iets van bestuur en organisatie. Om deze reden is het belangrijk dat de gemeente beter leert omgaan met de onzekerheden die op ons pad komen en dat daarin bewuste keuzes gemaakt worden.

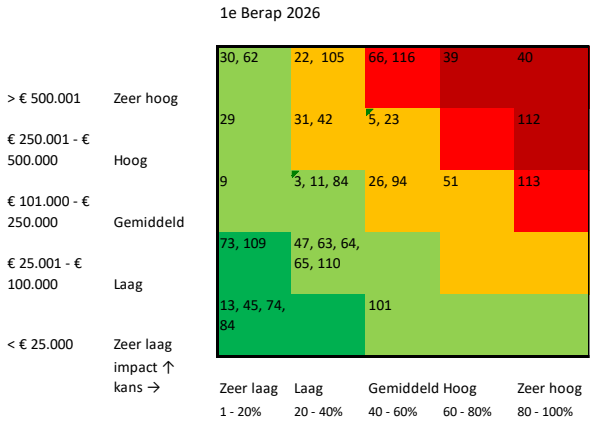
Voor een effectieve verankering van risicomanagement in de organisatie is goede communicatie van belang. Een inhoudelijke communicatie over de risico’s vindt plaats als onderdeel van de P&C-cyclus. Door deze koppeling worden de risico’s periodiek onder de aandacht gebracht.

Risico’s

In de begroting 2026 hebben wij voor de potentiële financiële risico’s een heatmap opgesteld. Hierin is duidelijk af te lezen welke risico’s er in een bepaalde klassen zitten.

In onderstaand overzicht de heatmap zoals deze in de begroting 2026 is opgenomen en een gewijzigde heatmap voor de 1e Berap 2026.

Belangrijkste wijzigingen in de risico's.

(111)Resultaten Inkoop Jeugdhulp
Er komt een verdiepend kostprijsonderzoek, dit gaat langer duren waardoor wij moeten gaan werken met overbruggingsovereenkomsten. Tijdens het opmaken van de begroting 2026 zijn de tarieven nog niet bekend. De uitslag van het verdiepend onderzoek is voor onze gemeente positief uitgevallen en kent dus geen groot financieel risico meer. Inmiddels zijn we ook al over op de overbruggingscontracten. Het risico komt te vervallen.

(116) Broker personeel
Vanuit het oogpunt van rechtmatigheid werken wij voor de inhuur van medewerkers vanaf schaal 9 met een broker (makelaarsfunctie). Deze is geselecteerd op basis van een Europese aanbesteding die we samen met de gemeente Terneuzen en Sabewa hebben gedaan. De broker heeft echter betalingsproblemen. Dit heeft effect op de deelnemende organisaties en op de betreffende medewerkers. Deze situatie bevindt zich in een juridisch traject
De kans dat dit de gemeente extra geld gaat kosten voor de juridische procedure schatten wij in op 50%, het financiële gevolg wordt ingeschat op € 500.000.

(112) Verhuizing analoge archieven
De gemeenteraad heeft op 5 februari 2026 besloten om de situatie rond het gemeentearchief te bevriezen. Volgend daaruit zijn alle lopende activiteiten on hold gezet. Op basis van de raadsbesluiten d.d. 27 maart 2025 en 22 mei 2025 zijn er eenmalige en structurele verplichtingen aangegaan bij externe leveranciers. Het bevriezen brengt het risico van meerkosten, schadeclaims en/of afkoopsommen. Dit risico is opgenomen in de hoogste categorie

(113) Digitaliseren bouwarchief
De gemeenteraad heeft op 5 februari 2026 besloten om de situatie rond het gemeentearchief te bevriezen. Volgend daaruit zijn alle lopende activiteiten on hold gezet. Op basis van het raadsbesluit d.d. 27 maart 2025 zijn er verplichtingen aangegaan bij externe leveranciers. De vermoedelijke meerkosten bedragen € 100.000.

Risicoprofiel

In de begroting 2026 werd het maximale effect van de aanwezige risico's becijferd op ongeveer € 11.245.000. Dit resulteerde in een benodigde weerstandscapaciteit van € 8.433.750.

In de periode tussen de begroting en de 1e Berap zijn de risico's door verschillende ontwikkelingen veranderd. Hierdoor komt het totaal van de risico's op € 12.020.000.

Weerstandscapaciteit

Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan de capaciteit aan geldmiddelen die de gemeente heeft om tegenvallers op te vangen. De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden.

In deze Berap gaan we voor de weerstandscapaciteit uit van de stand van reserves per 31 december 2025.

Wij achten deze weerstandscapaciteit van € 28.394.000 voldoende gelet op de aanwezige risico's en het hiermee gekwantificeerde bedrag van € 12.020.000.